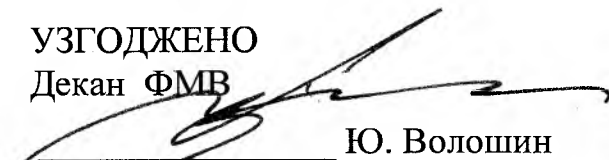

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний авіаційний університет
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин і бізнесу

УЗГОДЖЕНО

Декан ФМВ

 Ю. Волошин
 «15» 12 2020 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

 А. Полухін
 2020 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Міжнародний ринок страхових послуг»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Освітньо-професійна програма: «Міжнародні економічні відносини»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	4	90/3	16	16	–	58	–	–	Екзамен 4с.
Заочна	5	90/3	6	4	–	80	К.р. 5с.	–	Екзамен 5с.

Індекс: № НБ - 17 - 292 - 1 / 19 - 2.2.3

НБ – 17 – 292 – 1з / 19 – 2.2.3

СМЯ НАУ РП 09.01.02-01-2020

Робочу програму навчальної дисципліни «Міжнародний ринок страхових послуг» розроблено на основі освітньої програми та навчальних планів № НБ-17-292-1/19-2.2.3 та № НБ-17-292-1з/19-2.2.3 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» освітньо-професійною програмою «Міжнародні економічні відносини» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробила:

доцент кафедри міжнародних
економічних відносин і бізнесу Г.П. Балабанова / Балабанова Г.П./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» (освітньо-професійна програма «Міжнародні економічні відносини») – кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу, протокол № 11 від «03» 09 2020р.

Завідувач кафедри О.П. Степанов /Степанов О.П./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету міжнародних відносин, протокол № 8 від «12» 10 2020 р.

Голова НМРР К.В. Сидоренко /Сидоренко К.В./

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародний ринок страхових послуг»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 09.01.02 – 01-2020
		стор. 3 з 9	

ЗМІСТ

	Сторі нка
Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1 Заплановані результати	4
1.2. Програма навчальної дисципліни	5
2. Зміст навчальної дисципліни	6
2.1. Структура навчальної дисципліни	6
2.2. Контрольна (домашня) робота	6
2.3. Перелік питань для підготовки до екзамену	6
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	7
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернеті	7
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	8

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Міжнародний ринок страхових послуг» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення та оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених розпорядженнями №071/роз. від 10.07.2019 р., № 088/роз. від 16.10.19 та відповідних нормативних документів.

1. Пояснювальна записка

1.1. Заплановані результати.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця у галузі міжнародних відносин

Метою викладання дисципліни є формуванні у студентів комплексних знань про теоретичні основи функціонування міжнародного страхового ринку, тенденцій його розвитку в умовах глобалізації, вивчення практики проведення страхування в зарубіжних країнах.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- оволодіння теоретичними основами функціонування міжнародного страхового ринку (характеристика міжнародного страхового ринку, його основних інститутів, визначення ролі держави в даній сфері та ін.);
- вивчення організаційно-правового забезпечення міжнародного страхового ринку та регулювання страхової діяльності на ньому (правове регулювання страхування, ліцензування діяльності, допуск іноземного капіталу на ринок і ін.);
- аналіз практики проведення страхування в зарубіжних країнах, в тому числі виявлення особливостей міжнародної торгівлі страховими послугами відповідно до правил СОТ;
- визначення перспектив входження України в міжнародний страховий бізнес.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких **компетентностей**:

ЗК1 – Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК5 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, пошуку, оброблення та оцінювання інформації, процесів та явищ з різних джерел з метою виявлення проблем, формулювання висновків (рекомендацій), вироблення рішень на основі логічних аргументів, забезпечення якості виконуваних робіт з урахуванням національних та міжнародних вимог, адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10 – Вміння використовувати набуті знання, розуміти предметну область та професію на практиці, бути відкритим до застосування знань з урахуванням конкретних ситуацій

ФК5 – Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

ФК15 – Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК24 – Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі фінансів, банківської справи та страхування, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог

Міждисциплінарні зв'язки: Дана дисципліна базується на знаннях таких

дисциплін, як «Вступ до спеціальності «Міжнародні економічні відносини»», «Мікроекономіка», «Макроекономіка» та «Світовий ринок товарів та послуг» і є базою для вивчення таких дисциплін, як «Міжнародний менеджмент і маркетинг», «Світовий фондовий ринок» та «Грошово-кредитні системи зарубіжних країн».

1.2. Програма навчальної дисципліни.

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля №1 **«Теорія і практика функціонування світового страхового ринку»**

який є логічно завершеною, самостійною, цілісною частиною навчального плану, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

Модуль 1. «Теорія і практика функціонування світового страхового ринку»

Тема 1. Загальні характеристики світового страхового ринку

Поняття, сутність і функції світового страхового ринку. Структура світового страхового ринку. Учасники світового страхового ринку. Інфраструктура світового страхового ринку.

Страхові посередники: поняття, види. Функції страхових посередників. Регулювання посередницької діяльності. Найбільші міжнародні страхові посередники.

Тема 2. Світовий ринок перестраховання. Страхування катастрофічних ризиків

Основні поняття і структура світового ринку перестраховання. Найбільші міжнародні перестраховальники. Особливості розвитку світового ринку перестраховання.

Поняття і сутність катастрофічних ризиків. Страхування як метод управління катастрофічними ризиками. Участь держави в управлінні катастрофічними ризиками природного характеру.

Тема 3. Авіаційне страхування

Історія авіаційного страхування. Об'єкти і суб'єкти авіаційного страхування. Правові аспекти страхування авіаційних ризиків. Страхування космічних ризиків. Історія створення космічного страхування. Види страхування космічної діяльності. Сутність, основні поняття і особливості космічних ризиків. Порядок здійснення проекту страхування космічних ризиків.

Тема 4. Інвестиційна діяльність на світовому страховому ринку

Необхідність, передумови та принципи проведення інвестиційної діяльності. Джерела, об'єкти і ризики інвестиційної діяльності. Інвестиційна діяльність міжнародних страхових компаній.

Тема 5. Альтернативні механізми фінансування корпоративних ризиків

Фінансування корпоративних ризиків і його альтернативні механізми. Механізм самострахування корпоративних ризиків. Механізм кептивного страхування. Страхові цінні папери. Аналітика світового ринку страхових цінних паперів і деривативів.

Тема 6. Страховий ринок Європейського Союзу

Загальна характеристика страхового ринку Європейського Союзу. Класифікація видів страхування в Європейському Союзі. Структура страхового ринку Європейського Союзу. Європейське регулювання страхової діяльності.

Тема 7. Страхові ринки розвинутих країн

Страхова галузь у Великій Британії. Страховий ринок Ллойд. Страховий ринок Німеччини. Регулювання страхової діяльності у Німеччині. Класифікація страхової діяльності у Франції. Форми та організаційні структури французьких страхових компаній. Оцінка результатів діяльності французьких страхових компаній. Страховий ринок США.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародний ринок страхових послуг»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 09.01.02 – 01-2020
		стор. 6 з 9	

Державне регулювання страхового ринку у США. Страховий ринок Японії. державного регулювання страхового бізнесу в Японії.

Тема 8. Тенденції розвитку світового страхового ринку

Передумови і напрями розвитку світового страхового ринку. Лібералізація світового страхового ринку. Консолідація страхового бізнесу в умовах транскордонної діяльності.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

Таблиця 2.1

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС	Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
Модуль №1 «Теорія і практика функціонування світового страхового ринку»									
		4 семестр				4 семестр			
1.1	Загальні характеристики світового страхового ринку	11	2	2	7	11	0,5	-	6
1.2	Світовий ринок перестраховування. Страхування катастрофічних ризиків	11	2	2	7	9	0,5	-	4
1.3	Авіаційне страхування	11	2	2	7	9	0,5	-	4
1.4	Інвестиційна діяльність на світовому страховому ринку	11	2	2	7	9	0,5	-	4
1.5	Альтернативні механізми фінансування корпоративних ризиків	11	2	2	7	9	0,5	-	4
1.6	Страховий ринок Європейського Союзу	11	2	2	7	11	0,5	-	4
	Усього	-	-	-	-	30	4	-	26
		5 семестр							
1.7	Страхові ринки розвинутих країн	11	2	2	7	11	1	2	23
1.8	Тенденції розвитку світового страхового ринку	8	2	1	5	13	1	2	23
1.16	Модульна контрольна робота №1	5		1	4	-	-	-	-
1.17	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
	Усього					60	2	4	54
	Усього за модулем №1	90	16	16	58	90	6	4	80
	Усього за навчальною дисципліною	90	16	16	58	90	6	4	80

2.2. Контрольна (домашня) робота

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується у п'ятому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студента при вивченні дисципліни.

Теми рефератів та завдання для виконання практичної частини контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідними викладачами кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної складає 8 годин самостійної роботи.

2.3. Перелік питань для підготовки до екзамену.

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до екзамену, розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми та доноситься до відома студентів.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародний ринок страхових послуг»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 09.01.02 – 01-2020
		стор. 7 з 9	

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

Для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів під час вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології, як: робота в малих групах, семінар-дискусія, презентація, рольова гра тощо.

3.2. Рекомендована література

Базова література

- 3.2.1. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 № 86/96-ВР (зі змінами та доповненнями): [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.
- 3.2.2. Закон України «Про туризм» від 18.11 2003 р. № 1282 -IV
- 3.2.3. Кодекс торговельного мореплавства України від 23.05.1995 р. №176/95-ВР (зі змінами та доповненнями): [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95>
- 3.2.4. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 № 3393-VI [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3167-12> .
- 3.2.5. Порядок і правила проведення обов'язкового авіаційного страхування цивільної авіації, затверджені Постановою КМУ від 12.10.2002 № 1535 [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1535-2002-п>
- 3.2.6. Страхування : Підручник / Ред.В.Д.Базилевич. – К.: Знання, 2008. - 1019с.
- 3.2.7. Страхування : Підручник/Керівник авт. кол. С.С.Осадець.-К.:КНЕУ, 2006.-599с.

Допоміжна література

- 3.2.8. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика: монографія / О. О. Гаманкова. - К. : КНЕУ, 2009. - 283 с.
- 3.2.9. Мировой страховой рынок: учебник / коллектив авторов ; под. ред. И.П. Хоминич, Е.В.Дик., - М.: КНОРУС, 2020. - 400 с. – (Бакалавриат).
- 3.2.10. Блау С.Л. Страхование внешнеэкономической деятельности: учеб. пособ. / С.Л. Блау, Ю.А. Романова. - М.: ИТК «Дашков и Ко», 2017. - 176 с.
- 3.2.11. Сміяна Л.С. Правові основи зовнішньоекономічної діяльності. - К.:КНТ, 2008. - 416 с.
- 3.2.12. Beringer Sarah L. Managing Globalization: government export promotion in Germany and Europe / Sarah L. Beringer // Florida International University. - January, 2013. - 27 ps.

3.3. Інформаційні ресурси в інтернеті

- 3.3.1. Міжнародна асоціація страхових наглядачів (IAIS) - <https://www.iaisweb.org/home>
- 3.3.2. Світовий банк - www.worldbank.org
- 3.3.3. Сайт Швейцарського перестраховального товариства - www.swissre.com
- 3.3.4. Міжнародний страховий інститут - <http://www.insuranceinstitute.com/>

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародний ринок страхових послуг»	Шифр документа	СМЯНАУ РП 09.01.02 – 01-2020
		стор. 8 з 9	

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ.

4.1. Методи контролю та схема нарахування балів. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
	4 семестр	4, 5 семестри
Модуль №1 «Теорія і практика функціонування світового страхового ринку»		
Вид навчальної роботи		
Робота на практичному занятті	5 б. x 6 = 30	5б. x 4 = 20
Виступ на практичному занятті з презентацією на задану тему	10б. x 1 = 10	10б. x 1 = 10
Виконання тестових завдань	1б. x 10 = 10	1б. x 10 = 10
<i>Для допуску до виконання модульної (підсумкової) контрольної роботи студент має набрати не менше</i>	<i>30 балів</i>	<i>24 бали</i>
Виконання модульної контрольної роботи №1	10	-
Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	20
Усього за модулем №1	60	60
Семестровий екзамен	40	40
Усього за дисципліною	100	

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок, у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

4.5. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А**, **87/Добре/В**, **79/Добре/С**, **68/Задов./D**, **65/Задов./E** тощо.

4.6. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШІ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки
1	03.02	22.12.20	Фісєрєво Мексиде	[Підпис]	
2	10.01.01	22.12.20	Сидименко С.В.	[Підпис]	

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШІ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШІ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШІ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				